

**Обґрунтування необхідності врегулювання питання перегляду
Національного переліку основних лікарських засобів, затвердженого
постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 № 333 “Деякі
питання державного регулювання цін на лікарські засоби і виробу
медичного призначення”**

До 1 липня 2017 року пацієнти з окремих груп населення та за певними категоріями захворювань (далі – пацієнти) відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17.08.1998 № 1303 “Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань” (далі – постанова КМУ від 17.08.1998 № 1303) у разі амбулаторного лікування мали право на отримання безоплатно та на пільгових умовах за рецептами лікарів лікарських засобів, зазначених у Переліку лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади й установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів (далі – Перелік лікарських засобів), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.1996 № 1071 “Про порядок закупівлі лікарських засобів закладами та установами охорони здоров'я, що фінансуються з бюджету”.

До зазначеного Переліку лікарських засобів входило майже 1000 назв діючих речовин лікарських засобів.

Однак з 1 липня 2017 року набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 № 180 “Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України”, згідно з якою постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.1996 № 1071 втратила чинність.

Крім того, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 № 180 до абзацу другого пункту 1 постанови КМУ від 17.08.1998 № 1303 внесено зміни, якими встановлено, що безоплатно і на пільгових умовах відпускаються лікарські засоби, включені до Національного переліку основних лікарських засобів (далі – Національний перелік), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 № 333 “Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення”.

До Національного переліку лікарських засобів на сьогодні входить майже 450 міжнародних непатентованих назв.

Водночас аналіз чинних нормативно-правових актів свідчить, що внаслідок запровадження відпуску пацієнтам у разі амбулаторного лікування лікарських засобів, включених до Національного переліку (на відміну від раніше діючого Переліку лікарських засобів), пацієнтів позбавлено права на отримання безоплатно та на пільгових умовах за рецептами лікарів **більше 500 життєво необхідних лікарських засобів.**

У такій ситуації опинилися пацієнти, які мають онкологічні, соціально-небезпечні, гематологічні, орфанні (рідкісні), ендокринні, системні, інфекційні, психічні, серцево-судинні захворювання; пацієнти, які перенесли трансплантацію, та особи, які потребують гемодіалізу.

Запровадження зазначених змін призвело до того, що питання отримання безоплатно та на пільгових умовах за рецептами лікарів необхідних лікарських засобів стало проблемним для найвразливіших верств населення, серед яких: діти, в тому числі діти-інваліди; учасники бойових дій, учасники війни, інваліди війни; особи, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; пенсіонери, інваліди I і II груп; ветерани військової служби та силових структур; діти з багатодітних сімей; жертви нацистських переслідувань; особи, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною; депортовані особи, які досягли пенсійного віку або є інвалідами; реабілітовані особи, які стали інвалідами внаслідок репресій або є пенсіонерами.

У контексті зазначеного зауважу, що на сьогодні існує величезний ризик залишення пацієнтів без необхідних їм лікарських засобів, що може призвести до ускладнення перебігу захворювання та незворотних процесів – аж до летальних випадків.

Представниками громадських організацій наголошується, що Експертним комітетом з відбору та використання основних лікарських засобів та Міністерством охорони здоров'я України без уваги залишено пропозиції, що надавалися громадськими організаціями з грудня 2016 року щодо включення лікарських засобів, затверджених в клінічних настановах як найбільш ефективних, до Національного переліку. Крім того, до розроблення Національного переліку лікарських засобів не були залучені галузеві фахівці й представники громадських організацій.

З огляду на вищевикладене Національний перелік основних лікарських засобів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 № 333 “Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення” (в редакції постанови Кабінету Міністерства України від 16.03.2017 № 180, зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2017 № 547), потребує перегляду, з метою забезпечення конституційного права громадян на охорону здоров'я.